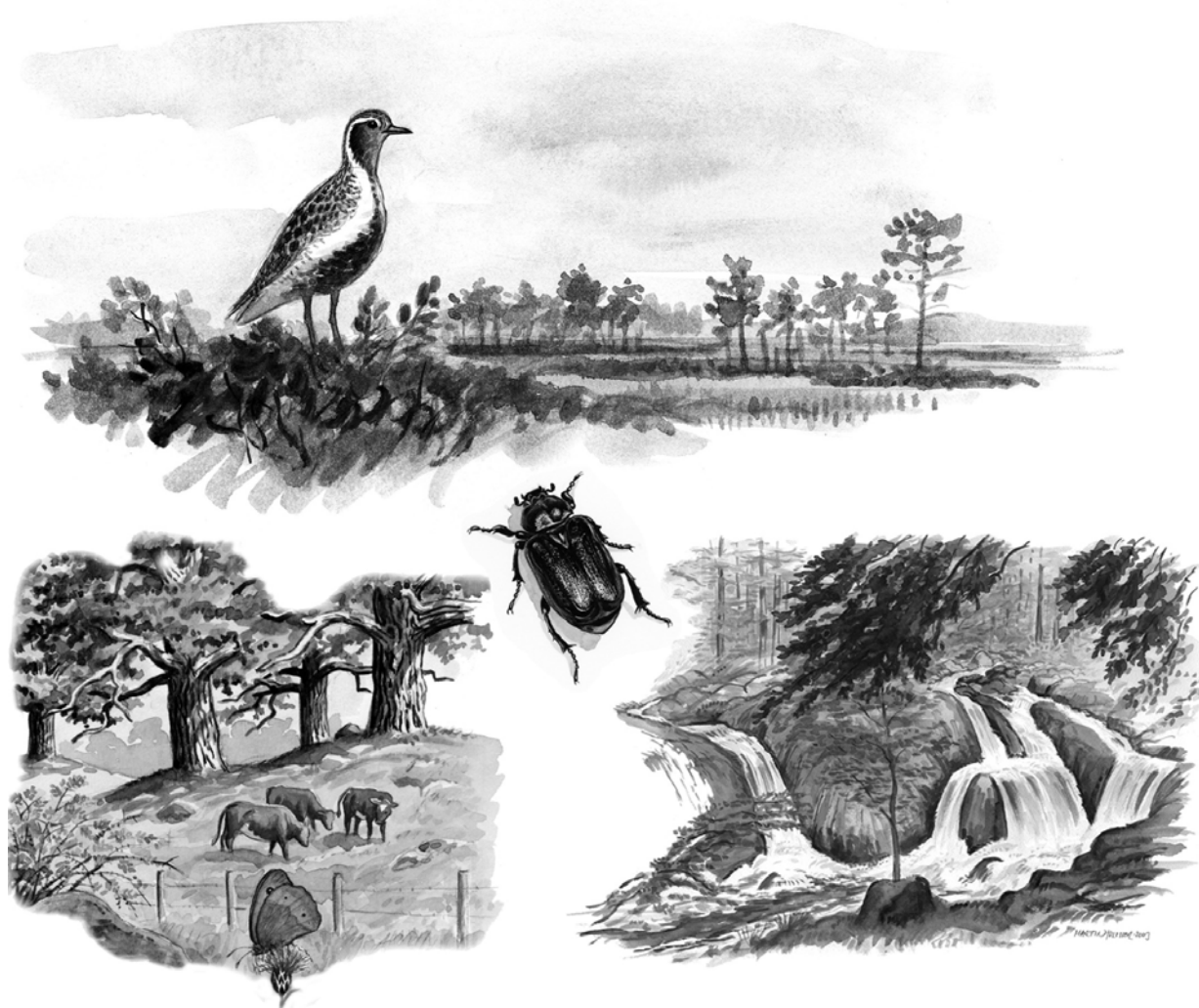

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0540167 Gunniltorp

EU:s medlemsländer bygger upp ett sk. "ekologiskt nätverk" av naturområden som kallas Natura 2000. Livsmiljöerna för vilda djur och växter krymper i snabb takt och många arter hotas av utrotning. Länderna i EU samarbetar därför för att försöka bevara det europeiska växt- och djurlivet. Arbetet grundas på två EU-direktiv, fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet.

Natura 2000-områden i Västra Götalands län

I Västra Götalands län finns 406 av regeringen beslutade Natura 2000-områden (t.o.m. år 2004) som sammanlagt har en yta av cirka 240 900 hektar. Avsikten med områdena är att bevara speciella, i EU direktiven bestämda naturtyper och arter. I länet förekommer 54 av dessa naturtyper och 95 djur- och växtarter. Arbetet med att utse områden har pågått sedan EU-inträdet 1995. Naturtyperna kan sammanfattas i följande kategorier och täcker cirka hälften av den totala ytan.

- Berg / hållmark, 3 800 ha
- Odlingssmark / hed, 3 506 ha
- Lövskog, 5 248 ha
- Barrskog, 8 475 ha
- Våtmark / hed, 14 218 ha
- Sötvatten, 21 567 ha
- Sötvatten, Vättern, 60 000 ha
- Hav / kust, 25 304 ha

Bevarandeplanen

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden, vad som kan skada eller påverka naturvärdena samt vad som krävs för att de ska finnas kvar. Planen ska också underlätta vid tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplaner utarbetas och fastställs av Länsstyrelsen som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Planen kan dock revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den sägs vara ett "*levande dokument*". Det är därför aldrig för sent att bidra med kunskap och synpunkter, kontakta gärna Länsstyrelsen. När bevarandeplanen ändras medför det att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda ges då nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är av betydelse.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000-områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området (regleras av miljöbalken). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med länsstyrelsen innan man påbörjar en åtgärd. Om det rör sig om en skogsbruksåtgärd ska istället samråd hållas med skogsvårdsstyrelsen innan en åtgärd påbörjas.

Mer information

Länsstyrelsen - www.o.lst.se - Telefon 031-60 50 00 vx. - E-post: natura2000@o.lst.se

Skogsvårdsstyrelsen - www.svo.se - Telefon 033-17 73 30 vx. - E-post: svs@svsvg.svo.se

Naturvårdsverket - www.naturvardsverket.se

Om lagstiftningen som Natura 2000 bygger på

Ett Natura 2000-områdes juridiska status bestäms av flera paragrafer i miljöbalken. Förutom bestämmelser om områdesskydd och tillståndsprövning enligt 7 kap. miljöbalken är Natura 2000-områden även riksintresseområden enligt 4 kap. 1 och 8 §§ i miljöbalken, vilket innebär att Natura 2000-bestämmelserna får en tydlig koppling till en rad andra lagar som rör markanvändning. Bestämmelser som rör miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), tillsyn och ersättningsfrågor m.m. i Natura 2000-områden finns även i miljöbalkens kapitel 6:1 och 7, 11:9, 17:3, 19:2, 21:7, 29:4 och 31:4 och 5 kap. MB samt i förordningen om områdesskydd (1998:1252).

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Sofia Åström

BEVARANDEPLAN Diarienummer:
Fastställd 511-17425-2005
2005-08-15

Enligt sändlista

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0540167 Gunniltorp

Kommun: Tidaholm *Områdets totala areal:* 32 ha

Områdestyp: pSCI *Biogeografisk region:* Boreal

Naturtyper och arter som måste bevaras i området:

- 6270 - Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen*
- 9020 - Boreonemoral ädellövskog*
- 9070 - Trädklädd betesmark
- 9080 - Lövsumpskog*
- 9180 - Ädellövskog i branter*

Bevarandeplanen behöver uppdateras!

Enligt nuvarande kunskap om området vet vi att

följande naturtyper inte finns eller inte har naturtypsstatus:

9020 - Nordlig ädellövskog

9080 - Lövsumpskog

Utvecklingsmark till ytterligare naturtyper kan finnas. Detta är viktigt att ta hänsyn till.

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000-området är att de naturtyper och arter som finns i området (se förteckningen) ska bevaras långsiktigt. Varje naturtyp och art ska bidra till att upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus inom sin biogeografiska region. Det här området utgör därför en viktig del i det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 bygger på.

Det främsta syftet i området är att bevara den naturskogsartade ädellövskogen i branten samt att bevara och utveckla betad ädellövskog och öppen gräsmark.

Regeringen fattade beslut om att föreslå området till Natura 2000-nätverket i december 1998.

Beskrivning av området

Gunniltorp Natura 2000-område och naturreservat ligger i Plantabergets ostsluttning. Sluttningen är bitvis mycket brant och bevuxen med en lövdominerad, delvis åldrig skog som innehåller gamla grova träd och död ved. Till följd av kraftig lutning blir brantskogar som denna rikare på död ved än skogar på plan mark. Detta tillsammans med rikedom på stenblock och en rik jordmån ger förutsättningar för många organismer som missgynnas i landskapet i övrigt. Här finns en värdefull flora vad det gäller kärlväxter, epifytiska lavar, mossor och svampar. Intressanta arter som finns förhållandevis rikligt är lunglav och mörk baronmossa. Bland de sällsynta svamparna kan särskilt nämnas grenticka och tårkragskivling. Gunniltorp ligger i en trakt som är rik på lövskog, vilket förstärker områdets naturvärden.

Ovanför slutningen finns en välbetad björk- och grandominerad betesmark. I slutningens nedre delar där marken planar ut är betespåverkan också påtaglig. Trädskiktet som till stor del består av asp, björk och ek varierar i täthet, delar har karaktär av betad skog medan andra partier är halvöppna eller nästan trädlösa. Genom reservatets låglänta delar rinner en liten bäck som delvis omges av en betad alsumpskog.

Området har som helhet en mycket omväxlande lövskogs- och betesmarksmiljö med lång kontinuitet. De varierande ljusförhållandena och den skiftande sammansättningen på trädbestånden innebär att det finns förutsättningar för en stor artrikedom bland insekter, marksvampar, kärlväxter och andra arter knutna till lövskog och till öppna eller halvöppna betesmarker. Betespåverkan har sannolikt en positiv inverkan på svampfloran. En lång rad arter har noterats i branterna och en stor del är funna i de nedre delarna. Som ett exempel kan lila vaxskivling, lundvaxskivling, dystersopp, fläckticka och grenticka nämnas. Samtliga arter är rödlistade och den sistnämnda är klassad som sårbar och endast funnen på ett fåtal platser i Syd- och Mellansverige.

Bevarandemål

Målet är att området ska utgöras av naturskogslik ädellövskog i branter samt betade gräsmarker och ädellövskog.

Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp och art. Vilka av dessa mål som kommer att användas i området bestäms när kompletterande inventeringar genomförs. Då kommer även koder som x, y och liknande att ersättas med siffror och arter. Mål inom parantes är preliminära och kan komma att justeras.

Markägareförhållanden

Privat

Vad kan påverka negativt

Det finns åtgärder och aktiviteter som liksom brist på skötsel skulle kunna påverka områdets naturvärden negativt. Här nedanför beskrivs exempel på sådana åtgärder.

Alla naturtyper:

Öppna och trädklädda betesmarker:

- Upphört bete eller svagt betetryck, kan leda till igenväxning och utarmning av den hävdgynnade floran.
- Gödsling*, tillskottsutfodring* och sambete med vall är exempel på åtgärder som ger näringstillförsel till marken vilket kan missgynna den konkurrenssvaga floran
- Kvävenedfall kan påverka artsammansättningen i fältskiktet negativt.
- Kalkning* och insådd* av främmande arter kan påverka floran negativt.
- Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin kan vara negativt för den dynglevande insektsfaunan.
- Brist på unga träd av hagmarks karaktär är på sikt negativt för de naturvärden som är kopplade till de gamla och grova träd.

Ädellövskog, trädklädda betesmarker och lövsumpskog:

- Avverkning eller annan skogsbruksåtgärd, annat än naturvårdssyfte, i området.*
- Avverkningar i närliggande lövskogsbestånd med höga naturvärden.
- Åtgärder, inom* eller i anslutning till området, som kan påverka områdets hydrologi, till exempel dikning eller transporter i samband med skogsbruksåtgärder.
- Ökat inslag av gran eller främmande trädslag som t.ex. sykomorlönn.

- Fragmentering, som leder till minskad kontakt mellan områden, brist på genflöde mellan populationer samt kanteffekter i små objekt.
- Luftföroreningar och ökat kvävenedfall kan utarma den känsliga epifytfloran av lavar och svampar samt förändra näringsstatus och artsammansättning i fältskiktet.

Alla naturtyper:

- Markexploatering och annan markanvändningsförändring som t ex schaktning, upplag och borttransport eller tillförsel av jordmassor kan ge förändrade markförhållanden och på så sätt påverka flora och fauna negativt. Hagmarksträd och vegetationen i övrigt kan även påverkas av körskador.

*åtgärder som regleras av reservatets föreskrifter

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Hela Natura 2000-området är skyddat som naturreservat. Området utgör dessutom riksintresse för naturvård och kulturmiljövård.

Skötsel:

- Större delen av reservatet bör betas årligen, helst av nötkreatur, med undantag av de områden som är för branta för att nås av de betande djuren.
- Røjning av träd- och buskskikt i de öppna betesmarkerna samt i den betade skogen nedanför branten bör göras inom kort. Äldre lövträd med hagmarkskaraktärer bör gynnas samt deras kronor friställas från vegetation. Likaså bör lämpliga föryngringsträd med hagmarkskaraktärer gynnas.
- Røjning av inträngande gran vid behov.
- På sikt avverkning av de odlade granbestånden i områdets mellersta och södra delar.

Bevarandestatus

Se bevarandestatus för respektive naturtyp.

Uppföljning av naturtyper och arter

De i bevarandeplanen angivna målen ska följas upp.

Bevarandemålen följs upp med olika tidsintervall beroende på vilken naturtyp eller art som berörs. Naturtyper som inte kräver skötsel följs upp stickprovsvis med glesa tidsintervall liksom arter som till exempel förekommer på många lokaler eller som inte är hotade i så hög grad. Områden som vid basinventeringen inte konstateras ha gynnsam bevarandestatus följs upp regelbundet tills gynnsam bevarandestatus uppnåtts. Samtliga områden ska följas upp om de innehåller arter och naturtyper som är sällsynta, särskilt viktiga för biologisk mångfald eller kräver regelbunden skötsel.

Dokumentation

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv samt områden med geografiska bestämmelser.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. 1991. Våtmarker i Skaraborgs län. Del 2. Medd. 2/91.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län. 2000. Förslag till skötselplan för natureservatet Gunniltorp.

Naturtyper, djur- och växtarter som speciellt måste bevaras i området

6270 Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen*

Beskrivning:

Naturtypen återfinns framför allt i reservatets centrala delar (skötselområde 8). Området består av en betad gräsmark där granar, ekar och björkar bildar ett glesk skikt. Träden är främst medelålders men växer som solitärer och några av dem är på väg att bli vidkroniga/spärrgreniga. I gränsen mot sumpskogen i öster förekommer även al och tall. Hassel och enbuskar bildar ett ställvis tätt buskskikt. Marken är till största delen opåverkad av kväve och florans hyser arter knutna till naturliga gräsmarker. Stagg förekommer allmänt men man kan också hitta arter som darrgräs, jordtistel, liten blåklocka och harstarr. I delområdet förekommer kulturspår i form av fossil åkermark, stenmurar och en äldre väg.

Då stagg utgör en betydande del av fåltskiktet kan eventuellt de öppna betesmarkerna istället klassas som "Artrika stagggräsmarker på silikatsubstrat", 6230.

Naturtypen utgörs av torra till friska gräsmarker nedanför trädgränsen, ofta på kalkfattig grund, med lång kontinuitet av betesdrift. Markerna kan i tidigare skeden ha varit hävdade genom slåtter. De är mer eller mindre ogödslade och har en artrik vegetation av hävdgynnade kärlväxter och svampar. Träd kan förekomma, dock får trädskiktets krontäckning inte överstiga 25 %. Naturtypen uppvisar i landet en mycket stor variation. De torra typerna kan vara örtrika, av fårsvingeltyp eller hållmarkstorrängar. De friska typerna utgörs av ängsartade rödvensamhällen, örtrika typer, artrika fårsvingelsamhällen eller samhällen av skogsnäva-typ.

Naturtypen är känslig för ökad näringstillförsel, beskuggning och förnaansamling (igenväxning), utebliven eller förändrad hävd samt förändrad markanvändning och exploatering. Naturtypen är också känslig för minskning av populationerna hos de typiska arterna och konkurrens från för området främmande arter.

Bevarandemål:

Areal

- Arealen artrika låglandsgräsmarker ska vara minst 1,7 hektar eller öka.

Struktur och funktion

- Minst 95 % av arealen ska vara väl hävdad varje år vid vegetationsperiodens slut (med "väl hävdad" menas som regel att hävden varit så god att ingen skadlig ansamling av förna skett).

- Negativa indikatorarter ska inte förekomma med mer än 5 % täckning eller frekvens (negativa indikatorarter är hundkex, brännässla, åkertistel, krusskräppa, örnbräken, samt blommande exemplar av grenrör, hundäxing och hässlebrodd).

- Krontäckning av träd och buskar som vuxit upp i ett välhävdad landskap ska vara mellan x (10) och y (25) %. Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma (det vill säga träd och buskar som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag).

- Antalet hamlade (lövtuktade) träd ska vara minst x stycken.

- Antalet grova träd ska vara minst x stycken och antalet ihåliga träd ska vara minst x stycken.

Typiska arter

- Förekomsten av typiska kärlväxter ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av de typiska kärlväxtarterna (jordtistel, gullviva, ängsvädd, brudbröd) ska förekomma i minst y % av provytorna.

- Förekomsten av typiska fjärilsarter och spillningslevande bladhorningar ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av arterna a, b, c etc. ska förekomma i minst y % av transekterna.

<i>Negativ påverkan:</i>	Negativ påverkan för områdets öppna gräsmarker beskrivs i den allmänna delen av bevarandeplanen.
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	Bevarandeåtgärder beskrivs för området som helhet i den allmänna delen av bevarandeplanen.
<i>Bevarandestatus:</i>	Avvakta basinventering.
<i>Uppföljning:</i>	Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9020 Boreonemoral ädellövskog*

<i>Beskrivning:</i>	<p>Endast mindre delar av skogen i reservatet bör klassas som 9020. Brantskogen utgörs troligtvis av naturtypen Lind-lönnskogar i sluttningar och raviner, 9180. Stora delar av ädellövskogen i överig betas och bör klassas som Trädklädda betesmarker av Fennoskandisk typ, 9070.</p> <p>Naturtypen utgörs av äldre naturliga ädellövskogar med ett stort inslag av trädslagen alm, ask, lind eller lönn. Eken är ofta en karaktärsart och kan ibland dominera. Skogarna har lång kontinuitet som lövträdsbärande mark. De kan under tidigare sekler varit betes- eller slätterpräglade och därefter vuxit igen eller ha varit betesfredade p.g.a. terrängförhållanden (öar, branter etc.) eller av andra orsaker. En varierad åldersstruktur och förekomst av död ved är viktiga inslag. Artrikedomen på lavar, svampar, insekter och andra markorganismer är stor.</p> <p>Naturtypen är känslig för bruten kontinuitet av lövträd och åtgärder som motverkar eller hindrar naturlig åldersspridning och artsammansättning. Den är till stor del beroende av att naturlig dynamik pågår och att det finns stor förekomst av t.ex. död ved, gamla och grova träd. Naturtypen är känslig för markexploatering och förändrad markanvändning. Naturtypen är också känslig för minskning av populationerna hos de typiska arterna.</p>
---------------------	--

<i>Bevarandemål:</i>	<p>Areal</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arealen ädellövskog med rik epifytflora ska vara minst x ha eller öka. <p>Struktur och funktion</p> <ul style="list-style-type: none"> - På minst x (90) % av arealen ska andelen ädellövträd i alla skikt utgöra minst x (50) % och finnas i minst två skikt, där den undre skikthöjden är högst 1/2 av den övre. - Trädsiktets sammansättning ska vara minst x % av respektive trädslag. - Föryngring av nyckelarter i trädsiktet ska nås i minst x (90) % av området. Fördelningen av nyckelarter i olika åldrar eller diameterklasser ska vara x. - Det ska finnas minst x st grova och/eller gamla träd per ha. - Andelen arter av grova träd ska bibehållas eller öka så att x % av arten a, x % av arten b... o.s.v. förekommer bland de grova träden. - Gran får förekomma med max x % täckningsgrad. Trädslag av utländskt ursprung som t.ex. cykomorlönn och ädelgranar får inte finnas i naturtypen. - Det ska finnas minst x m³ död ved per ha. (Relationen död/levande ved ska vara minst 1/5) <p>Typiska arter</p> <ul style="list-style-type: none"> - Minst x av de typiska lavarterna ska förekomma i minst x % av provytorna. - Minst x av de typiska mossarterna ska förekomma i minst x % av provytorna. - Minst x av de typiska vedsvamparna ska förekomma i minst x % av provytorna. - Minst x av de typiska kärlväxterna ska förekomma i minst x % av provytorna.
<i>Negativ påverkan:</i>	Negativ påverkan för områdets ädellövskogar beskrivs i den allmänna delen av bevarandeplanen.
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	Bevarandeåtgärder beskrivs för området som helhet i den allmänna delen av bevarandeplanen.
<i>Bevarandestatus:</i>	Avvakta basinventering.
<i>Uppföljning:</i>	Se tillsvi vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9070 Trädklädd betesmark

Beskrivning: Trädklädda betesmarker finns framför allt i brantens nedre delar där marken är betydligt planare. Trädskiktet här har i viss mån samma trädslagssammansättning som i de övre delarna men ek är något vanligare på övriga ädellövträds bekostnad. Trädskiktet i dessa delar är också något yngre även om här finns en hel del äldre alm. Död ved förekommer i måttlig omfattning. Hassel bildar ett normalslutet buskskikt och många av hasselbuketterna har äldre, delvis döda stammar. Lövskogen gränsar här till öppna betesmarker och betande nötdjur vistas därför regelbundet i lövskogen. Betespåverkan märks tydligt även om betetrycket inte är så högt. Den relativt rika förekomsten på ek och hassel visar att området tidigare haft en öppnare karaktär. Fältskiktet är i huvudsak lundartat men här finns också arter med något större krav på ljusstillgång som exempelvis gullviva, skogsnäva och skogsnycklar.

Naturtypen utgörs av betesmarker bevuxna med träd och buskar med en krontäckning av minst 25 %. Det kan vara antingen hagar med ett glest trädskikt av björk, ek eller andra trädslag, eller dungar av skog i en för övrigt öppen hagmark eller betade skogar med kontinuitet på tidigare utmarker. Hagmarker med grova lövträd är speciellt värdefulla eftersom träden i regel är artrika vad gäller lavar, svampar och evertebrater, ofta med flera rödlistade arter. Floran och faunan i övrigt varierar i hög grad beroende på typ av trädklädd betesmark och var i landet den uppträder.

Naturtypen är känslig för bruten kontinuitet i trädskiktet och brist på t.ex. gamla och grova träd samt död ved. Naturtypen är också känslig för ökad näringstillförsel, igenväxning och ökad beskuggning, utebliven eller förändrad hävd samt förändrad markanvändning och exploatering. Naturtypen är känslig för minskning av populationerna hos de typiska arterna och konkurrens från för området främmande arter.

Bevarandemål:

Areal

- Arealen trädklädda betesmarker ska vara minst 2,5 ha eller öka.

Struktur och funktion

- Minst 95 % av arealen ska vara väl avbetad varje år vid vegetationsperiodens slut (med "väl avbetad" menas som regel att betet varit så hårt att ingen skadlig ansamling av förna skett). Lövförna ska inte ha en täckningsgrad på mer än 5%.

- Negativa indikatorarter ska inte förekomma med mer än 5% täckning eller frekvens (Negativa indikatorarter är; hundkex, brännässla, åkertistel, krusskräppa, örnbräken, blåbär, lingon samt grenrör och hässlebrodd).

- Krontäckning av träd och buskar som vuxit upp i välhävdade landskap ska vara mellan x (25) % och y %. Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma (d.v.s. träd och buskar som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag).

- Antalet hamlade (lövtuktade) träd ska vara minst x stycken.

- I naturtypen ska det finnas minst x stycken grova och x stycken ihåliga lövträd.

Typiska arter

- Förekomsten av typiska kärlväxter ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av de typiska kärlväxterarterna a, b, c etc. ska förekomma i minst y % av provytorna.

- Förekomsten av typiska lavararter ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av de typiska lavararterna a, b, c etc. (lunglav, rödbrun blekspik) ska förekomma i minst y % av provytorna.

Negativ påverkan:

Negativ påverkan för områdets trädklädda betesmarker beskrivs i den allmänna delen av bevarandeplanen.

Bevarandeåtgärder:

Bevarandeåtgärder beskrivs för området som helhet i den allmänna delen av bevarandeplanen.

Bevarandestatus: Avvakta basinventering.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9080 Lövsumpskog*

Beskrivning: Områdets östra delar utgörs av relativt ung klibbalsumpskog med inslag av björk och gran. Alskogen har dock troligtvis lång kontinuitet och anges på det historiska kartöverlägget från 1694 för "sank ängsmark mycket tuvig och stenig bev. med små alskog".

Naturtypen utgörs av lövsumpskogar, ofta med inslag av gran, på huvudsakligen översilad eller genomsilad mark. I södra och mellersta delarna av landet dominerar klibbal och ibland ask. Träden står vanligtvis på socklar.

Naturtypen är känslig för bruten kontinuitet av lövträd och åtgärder som motverkar eller hindrar naturlig åldersspridning och artsammansättning. Den är till stor del beroende av att naturlig dynamik pågår och att det finns stor förekomst av t.ex. död ved, gamla och grova träd. Naturtypen är känslig för påverkan på de hydrologiska förhållandena, samt markexploatering och förändrad markanvändning. Naturtypen är också känslig för minskning av populationerna hos de typiska arterna.

Bevarandemål: Areal
- Arealen fennoskandisk lövsumpskog ska vara minst 7,9 ha eller öka.

Struktur och funktion

- Lövträdsandelen ska vara minst x % varav andelen beteskänsliga lövträdsarter (sälg, rönn och asp) ska vara minst x %.
- Sumpskogar ska ha en ostörd hydrologi. Det ska inte finnas diken med avvattnande effekt.
- Det ska finnas minst x m³ död ved per ha. (Relationen död ved/levande ved ska vara minst 1/5.)

Typiska arter

- Minst x av de typiska kärlväxterna ska förekomma i minst x % av provytorna.
- Minst x av de typiska mossarterna ska förekomma i minst x % av provytorna.
- Förutsättningarna för att minst x st hackspettpar per ha av respektive art ska kunna häcka inom området ska vara uppfyllda, d.v.s. det ska finnas minst x st möjliga boträd.

Negativ påverkan: Negativ påverkan för områdets sumpskogar beskrivs i den allmänna delen av bevarandeplanen.

Bevarandeåtgärder: Bevarandeåtgärder beskrivs för området som helhet i den allmänna delen av bevarandeplanen.

Bevarandestatus: Avvakta basinventering.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9180 Ädellövskog i branter*

Beskrivning:

Naturtypen återfinns i bergssluttningen i området västra delar och består till största delen av en åldrig ädellövdominerad brantskog där trädsiktet främst består av alm, ask, lind och ek. Många av träden är gamla och grova. Död ved förekommer i relativt stor utsträckning och i många fall är det fråga om almlågor (liggande stockar av död alm). Också grövre dimensioner finns representerade. Hassel bildar ett normalslutet och något luckigt buskskikt. Jordmånen är mycket rik vilket gör att lundfloran är väl utvecklad. Vanliga arter är blåsippra, trolldruva, liljekonvalj, kransrams, stenbär, ormbär, stinksyska och springkorn.

Branten är bitvis mycket rik på block och dessa når ibland ansevärd storlek. Längs brantens övre delar löper dessutom en uppsprucken bergvägg vilket gör att denna del är mycket rik på lodytor. Områdets åldriga trädsikt stora blockrikedom gör att här finns mycket goda förutsättningar för en lång rad krävande mossor och lavar. Som exempel kan nämnas att lunglav och mörk baronmossa har mycket goda populationer i området. God förekomst av död ved samt en kalkrik jordmån gör att branten sannolikt också är en god lokal för insekter och mollusker. Dessa organismgrupper har dock inte inventerats.

Naturtypen utgörs av blandskog med lind, ask, alm och lönn på sluttande marker, exempelvis skredmarker, eller i raviner. Skogstypen förekommer på kalkrika, men ibland även silikatrika jordar. Den omfattar både kalla och fuktiga miljöer med skuggtoleranta arter och torra, varma miljöer som domineras av lind.

Naturtypen är känslig för bruten kontinuitet av sekundära ädellövträd (lind, ask, alm och lönn) och åtgärder som motverkar eller hindrar naturlig åldersspridning och artsammansättning. Den är till stor del beroende av att naturlig dynamik pågår och att det finns stor förekomst av t.ex. död ved, gamla och grova träd. Naturtypen är känslig för markexploatering och förändrad markanvändning. Naturtypen är också känslig för minskning av populationerna hos de typiska arterna.

Bevarandemål:

Areal

-Arealen brantädellövskog ska vara minst x ha eller öka.

Struktur och funktion

- På minst x (90) % av arealen ska andelen nyckelarterna alm, ask, lind och ek i trädsiktet utgöra minst x (50) % i alla skikt och det ska finnas minst två skikt där det undre skiktets höjd är högst 1/2 av det övre.
- Trädsiktets sammansättning ska vara minst x % av respektive trädslag.
- Föryngring av nyckelarter i trädsiktet ska nås i minst x (90) % av området.
- Fördelningen av nyckelarter i olika åldrar eller diameterklasser ska vara x.
- Det ska finnas minst x st grova och/eller gamla träd per ha.
- Gran får förekomma med max x % täckningsgrad. Trädslag av utländskt ursprung som t.ex. cykomorlönn och ädelgranar får inte finnas i beståndet.
- Det ska finnas minst x m³ död ved per ha. (Relationen död/levande ved ska vara minst 1/5)

Typiska arter

- Minst x av de typiska vedsvamparterna (kandelabersvamp, fläckticka, grenticka, tårkragskivling) ska förekomma i minst x % av provytorna.
  - Minst x av de typiska lavarerna (rödbrun blekspik, lunglav) ska förekomma i minst x % av provytorna.
  - Minst x av de typiska mossarterna (fällmossa, platt fjädermossa, Anomodon spp (flera arter Anomodon finns, bland annat mörk baronmossa)) ska förekomma i minst x % av provytorna.
  - Minst x av de typiska kärlväxterna (trolldruva) ska förekomma i minst x % av provytorna.
-

Negativ påverkan: Negativ påverkan för områdets brantskogar beskrivs i den allmänna delen av bevarandeplanen.

Bevarandeåtgärder: Bevarandeåtgärder beskrivs för området som helhet i den allmänna delen av bevarandeplanen.

Bevarandestatus: Avvakta basinventering.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.
